

O jezičnim igrama iz perspektive roditelja i odgajatelja predškolske djece

Fiolić, Lucija

Undergraduate thesis / Završni rad

2021

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Faculty of Teacher Education / Sveučilište u Zagrebu, Učiteljski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:147:620986>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-10-01**

Repository / Repozitorij:

[University of Zagreb Faculty of Teacher Education - Digital repository](#)

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
UČITELJSKI FAKULTET
ODSJEK ZA ODGOJITELJSKI STUDIJ

Lucija Fiolić

O JEZIČNIM IGRAMA IZ PERSPEKTIVE RODITELJA I
ODGOJITELJA PREDŠKOLSKE DJECE

Završni rad

Petrinja, rujan 2021.

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
UČITELJSKI FAKULTET
ODSJEK ZA ODGOJITELJSKI STUDIJ

Lucija Fiolić

O JEZIČNIM IGRAMA IZ PERSPEKTIVE RODITELJA I
ODGOJITELJA PREDŠKOLSKE DJECE

Završni rad

MENTOR: doc. dr. sc. Katarina Aladrović Slovaček

Petrinja, rujan 2021.

SAŽETAK

Riječ igra svoje podrijetlo vuče iz praslavenskog jezika, a u staroslavenskom jeziku se približava svom današnjem izrazu. Igra je svakodnevna aktivnost svih živih bića, pa tako i čovjeka. Čovjek se može igrati cijeloga života, ali u djetinjstvu, igra ima posebnu ulogu. Igra zadovoljava djetetovu unutarnju potrebu za aktivnošću koja ih ispunjava zadovoljstvom, ugodom i srećom. Djeca tijekom spontane igre stiču svoja prva znanja i osnovne vještine koje su im potrebne za život. Važna vještina koju djeca uče je govor. Govor je zvučno ostvarenje jezika kojim izražavamo svoje želje, potrebe, emocije, mišljenja i stavove o svijetu koji nas okružuje.

Jezične igre imaju važnu ulogu u govornom razvoju djeteta. Pomažu u formiranju izgovora djeteta, obogaćuju djetetov vokabular i uče ih da se slobodno izražavaju. Jezične igre možemo definirati kao prostor u kojem se djeca i odrasli oslobađaju u vlastitom jeziku te uživaju intuitivno ovladavajući pravilima i stječu sposobnost odlučivanja hoće li poštivati ili prekršiti pravila. (Peti-Stantić, 2009.) Prednost jezičnih igara je što se mogu provoditi bilo kada i bilo gdje, jednostavne su za provođenje te uz njih dijete na spontan način uči. Učenje kroz igru je važan razvojni proces djeteta, shodno tome važan element komunikacijsko- funkcionalnog pristupa jest didaktička igra kojoj je primarna funkcija poučiti. Važnu ulogu u razvoju djetetova govora imaju odgojitelji koji moraju djeci biti govorni uzor i pružiti im kvalitetan jezični sadržaj.

Temeljna svrha i cilj ovog rada je bilo ispitati roditelje i odgojitelje pomažu li jezične igre u razvoju govora djeteta. Istraživanje je provedeno anonimnom internetskom anketom. U prvom istraživanju je sudjelovalo 30 odgojitelja, a u drugom istraživanju 32 roditelja predškolske i vrtićke djece. Istraživanje je pokazalo da jezične igre pomažu u razvoju govora djece, da su dobro sredstvo za rad s djecom predškolske i vrtićke dobi jer na zabavan način usvajaju nešto novo.

KLJUČNE RIJEČI: igra, jezična igra, didaktička igra, odgojitelj, roditelj

SUMMARY

The word game derives from proto-Slavic language, whilst in old Slavic language it became more similar to its present term. Game is an everyday activity of all living creatures, including human beings. A man can play games all his life, but throughout childhood game has a special role. Game meets an inner need of a child for an activity that fulfills him with contentment, pleasure and joy. During spontaneous games children obtain their first knowledge and primary skills they will need throughout life. An important skill children learn is speech. Speech is a sound realization of language by which we express our wishes, needs, emotions, opinions and attitudes about the world around us.

Language games have an important role in speech development of a child. They help form pronunciation, extend vocabulary and teach children to freely express themselves. Language games can be defined as a space in which children and adults release themselves in their own language and enjoy intuitively overcoming rules whilst acquiring the ability of deciding whether they will obey or break those rules. (Peti-Stantić, 2009.) Advantages of language games are that they can be carried out anywhere and anytime, they are simple to conduct and with them the child is learning in a spontaneous way. Learning through games is an important development process of a child, so consequently, an important element of communicational-functional approach is didactic game with a primary function to teach. Educators have an important role in speech development of a child, who have to be language role models for children and provide them a quality speech content.

The essential purpose and aim of this research was to examine parents and educators on whether language games help with the speech development of a child. Research was conducted by anonymous Internet questionnaire. 30 educators participated in the first research, whilst 32 parents of preschool and kindergarten children participated in the second research. Research has shown that language games help in the speech development of preschool children and that they are a good tool for working with children of preschool and kindergarten age because they learn something new in a fun way.

KEY WORDS: game, language game, didactic game, educator, parent

SADRŽAJ

1. UVOD	1
2. IGRA.....	2
<i>2.1. Didaktička igra.....</i>	<i>5</i>
<i>2.2. Jezične igre</i>	<i>6</i>
3. ULOGA VRTIĆA U JEZIČNOM RAZVOJU	9
4. ISTRAŽIVANJE	11
<i>4.1. Opis uzorka</i>	<i>11</i>
<i>4.2. Opis instrumenata istraživanja</i>	<i>11</i>
<i>4.3. Ciljevi istraživanja</i>	<i>12</i>
<i>4.4. Hipoteze istraživanja.....</i>	<i>13</i>
<i>4.5. Rezultati</i>	<i>13</i>
5. RASPRAVA I ZAKLJUČAK	20
6. POPIS LITERATURE.....	21
Izjava o izvornosti završnog rada	23

1. UVOD

Igra je čovjekova prirodna aktivnost, a kod djece i potreba. Dječja igra ima važnu ulogu u svim segmentima dječjeg razvoja te je jedan od načina komuniciranja s okolinom. U igri djeca uživaju i zadovoljavaju svoju potrebu za ugodom i srećom. Tijekom igre djeca uče o svijetu oko sebe, razvijaju finu i grubu motoriku te razvijaju maštu i kreativnost. Igra ima važnu ulogu u razvoju govora djeteta. Stoga, su jezične igre dobro sredstvo za razvijanje govora na zanimljiv i zabavan način. Korisne su zato što je važno da dijete kroz igru nauči osnove govora i jezika. One se mogu provoditi individualno ili u skupini te ujedno ih i potiču na socijalizaciju.

U prvom dijelu rada je opisana igra kao neizbježna aktivnost svakog pojedinca. Djeca se tijekom igre zabavljaju, stiču nova iskustava, razvijaju svoje emocije, kognitivne i motoričke sposobnosti te poboljšavaju svoju socijalizaciju s okolinom oko sebe. Također, u ovom dijelu rada su ukratko opisane vrste igara – funkcionalna, igra, simbolička igra i igre s pravilima. Nakon igre, opisan je pojam i važnost didaktičke igre. Glavni cilj didaktičke igre je poučiti igrom. Didaktičke igre se svrstavaju u igre s pravilima te zahtjevaju od djece veću koncentraciju pažnje, sposobnost samosvladavanja, zahtjevaju od djeteta da pamti sadržaj i pravila igre, da ih ponavlja, da aktivira svoje intelektualne sposobnosti i ulaže svoj napor u igru. Nakon didaktičke igre, opisana je važnost i svrha jezičnih igara u govornom razvoju djece. Jezične igre utječu na razvoj jezičnih i komunikacijskih vještina jer djeca igrajući uče. Treći dio govori o važnosti vrtića u govornom razvoju djece. Djecu je važno okružiti kvalitetnim jezičnim sadržajem i biti mu dobar govorni uzor. U posljednjem dijelu rada opisana su dva istraživanja u kojima je sudjelovalo 30 odgojitelja i 32 roditelja predškolske i vrtićke djece iz cijele Hrvatske. Istraživanje je provedeno anonimnom internetskom anketom. Prvo istraživanje je pokazalo da većina odgojitelja provodi jezične igre i smatra da su neophodne za razvoj govora djece. Drugo istraživanje je pokazalo da većina roditelja zna i koristi jezične igre u obiteljskom okruženju.

2. IGRA

U prirodi je čovjeka da se igra cijeli život, ali samo u djetinjstvu ima posebno značenje i moć. (Findak, 1999.) Shodno tome igra je važan element djetinjstva koji uvelike utječe na cjelokupan razvoj djetetove osobnosti. (Aladrović Slovaček, 2018.)

Karl Groos je iznio činjenicu da se igraju svi pa tako i životinje te ga je upravo igra životinja potakla da napiše da je igra značajan činitelj prirodne selekcije; igrom vježbamo sposobnosti i umijeća i kao takva je važna za opstanak. Tako je igra – priprema za život. (Došen Dobud, 2016.)

Igra je neizbježna aktivnost u životu svakog pojedinca. Kada govorimo o djeci, igra je njihova osnovna aktivnost, ali i potreba. Kroz igru djeca, osim zabave, stječu mnoga znanja, razvijaju svoje emocije, kognitivne i motoričke sposobnosti te poboljšavaju svoju socijalizaciju s okolinom (Duran, 2003). Dijete u igri upoznaje svijet oko sebe te je igra važna karika u procesu prve i druge socijalizacije koja se događa u kontaktu s vršnjacima. Također, u igri se dijete poučava različitim društvenim pravilima i normama koje su nužne za daljnji život. (Aladrović Slovaček, 2018.)

Autorica Peti-Stantić (2009.) definira igru kao čovjekovu prirodnu aktivnost. Naglašava da je igra jezikom, koji je jedan od osnovnih načina sporazumijevanja, također prirodna ljudska aktivnost. Peti-Stantić iznosi činjenicu da se o igri najčešće misli kao o aktivnosti kojoj je, gledajući iz perspektive onoga koji se igra, isključivi cilj zabava i razonoda. Djeca svoja prva iskustva, sposobnosti, vještine i znanja stječu upravo u spontanoj igri: uče hodati, govoriti i stječu prve spoznaje o sebi i svijetu oko sebe. U takvoj je igri učenje neosvijesteno, iako je stalno prisutno. Postoje i vođene igre koje se koriste u odgojno-obrazovnom procesu, a koje proizlaze upravo iz spontane dječje igre. U takvim igrama treba izbjegavati pedagogiziranje i didaktiziranje zato što je potrebno zadržati osnovnu značajku igre, a to je sloboda bez koje igra prestaje biti igrom.

Igru predškolskog djeteta možemo podijeliti na puno kategorija, ali sumirajući većinu teoričara, cjelokupnu igrovnu raznolikost djetinjstva možemo razvrstati u tri kategorije: funkcionalna igra, simbolička igra i igra s pravilima. (Aladrović Slovaček, 2018.)

1. Funkcionalna igra je najjednostavniji oblik igre, a javlja se u najranijoj fazi djetetova života. Obično se određuje kao igra novim funkcijama koje u djeteta

sazrijevaju – motoričkim, osjetnim i perceptivnim. S jedne strane dijete ispituje svoje funkcije, a s druge osobitosti objekta.

2. Simbolička igra se javlja između 4. i 5. godine djetetova života i složenija je od funkcionalne igre. Određuje se kao imaginativna igra, igra fikcije, igra uloga. Većina razvojnih psihologa promatra je kao razvojni fenomen, i to ili u kontekstu općeg psihičkog razvoja, ili u kontekstu posebnih segmenata psihočkog razvoja djeteta. (Rajić, Petrović-Sočo, 2015:606).

3. Igre s pravilima dijete zatječe već u gotovom obliku i ovladava njima kao elementom kulture, obično se javljaju od sedme do jedanaeste godine i zadržavaju se cijeloga života. U igri se dijete poučava različitim društvenim pravilima i normamam koje su mu nužne za daljnji život. (Aladrović-Slovaček, 2018.)

Da bismo odgovorili na pitanja kao što su „Zašto se neka djeca vole igrati sama?; Što možemo naučiti o djetetu promatrajući njegovu igru?; Što čini igru sve složenijom i bogatijom? Prilazimo igri s dva aspekta – kao socijalnom fenomenu te kao aspektu socijalnog razvoja. (Vasta i sur., 1998.) Shodno tome igru djeteta možemo opažati s obzirom na dvije razine:

Tablica 1. Vrsta igre s obzirom na spoznajnu razinu, prema Starci sur., 2004.

VRSTA IGRE	OPIS IGRE
Funkcionalna	Vrsta igre u kojoj dijete koristi, isprobava i tako razvija svoje sposobnosti (funkcije).
Konstruktivna	Igra u kojoj se dijete služi predmetima, barata s njim s namjerom da nešto stvori.
Igra pretvaranja	Vrsta igre u kojoj djeca koriste određeni predmet ili osobu kao simbol nečeg drugog (igra uloga, simbolička igra, „kao da...“).
Igre s pravilima	Igre koje se igraju prema unaprijed određenim pravilima i ograničenjima.

Tablica 2. Vrsta igre s obzirom na društvenu razinu, prema Starc i sur., 2004.

VRSTA IGRE	OPIS IGRE
------------	-----------

Promatranja	Gledanje drugih dok se igraju bez uključivanja u igru.
Samostalna	Samostalno i nezavisno igranje bez pokušaja približavanja drugoj djeci.
Usporedna	Djeca se igraju jedno pored drugaoga, sa sličnim materijalima, ali bez stvarnog druženja i suradnje.
Usporedno – svjesna	Djeca priznaju prisutnost drugog djeteta uspostavljajući kontakt očima.
Jednostavna-socijalna ili povezujuća	Dolazi do porasta kontakta među djecom, djeca se igraju u blizini, započinju razgovor, smiješe se i izmjenjuju igračke.
Komplementarna i uzajamna	Vrsta socijalno aktivne igre u kojoj dijete „uzima i daje“ (ulovi me – ulovit ću te; sakrij se – traži...).
Suradnička igra	Igra u grupi koja je nastala radi obavljanja neke aktivnosti ili postizanja nekog cilja, a postupci djece su usklađeni.

Igra ima veliku ulogu u socijalizaciji djece i uči ih kako napredovati u odnosima s drugima. Kada se djeca igraju mame i tate, prodavača, vatrogasca i sl., doživljavaju emocije i probleme ljudi koje odražavaju u igri te tako stvaraju osnovu empatije i razumijevanje drugih.

Za dječju igru je potrebno puno strpljenja, pogotovo u igri u kojoj istražuju ili eksperimentiraju. Roditelji često sputavaju dječje aktivnosti jer je tako jednostavnije i brže, no treba shvatiti da ono što se odraslina čini lagano, za dijete može biti vrlo kompleksno. Roditelji trebaju pridonositi stvaranju novih čuvstvenih odnosa i stanja i identifikaciji djece s roditeljima. Roditelji im, kao i odgojitelji moraju nuditi govorna sredstva i važne informacije za socijalizaciju. Razgovorom i igrom roditelji sudjeluju u razvoju apstraktnih sposobnosti predočavanja. Ohrabrivanje djece, od strane roditelja je važno kako bi djeca primjereni socijalni odnos s okruženjem u kojem se nalazi. (Dobud, 2016.)

Većina ljudi, na spomen riječi igra se prisjeća svojih bezbrižnih, slobodnih i lijepih dana koje su proveli u djetinjstvu. Igra je svakodnevna aktivnost svih živih bića, ali u djetetovom

životu ima posebnu ulogu. Dijete u igri uživa, uči, razvija emocije, svoje kognitivne i motoričke sposobnosti i socijalizira se s okolinom. Dijete se može igrati samostalno, u paru ili u skupini. Za igru s djetetom treba imati puno strpljenja i treba dozvoliti djetetu da samo dolazi do svojih potignuća i spoznaja. Kao što je već rečeno, igra povezuje, odnosno socijalizira djecu te ih uči različitim društvenim normama i pravilima koje su mu potrebne za budućnost. Igrom djeca usvajaju nova znanja, a prate ih osjećaji ugone i zadovoljstva te iz tog razloga lakše svladavaju nove sadržaje.

2.1. Didaktička igra

Didaktička igra je sustavan i metodički vođen proces tijekom kojeg se uči igrajući se. (Pavličević-Franić, 2011.) Aladrović Slovaček (2018.) ističe da su didaktičke igre, igre s pravilima, kao i ostale, te utječu na razvijanje pozitivnih osobina i ličnosti. Njima se razvija mašta, pomažu u osamostaljivanju učenika te da djeca usvoje pravila i sadržaj igre. Također, tijekom igre učenici razvijaju različite razvojne aspekte: razvoj govora, kognitivni, socio-emocionalni te psihomotorni, to je sve omogućeno jer igra zahtjeva kritičko promišljanje, rješavanje problema, uporabu govora, kreativnost, samopoštovanje i samokontrolu, motivaciju, ali i prosocijalno ponašanje.

Glavni cilj didaktičke igre je poučiti. Tijekom didaktičke igre se povećava pažnja i koncentracija te je praćena zadovoljstvom i stvara osjećaj ugone. Svaka didaktička igra se bi se trebala sastojati od sadržaja, cilja, pravila i aktivnosti igre. Možemo ih podijeliti na igre mašte, igre šanse, igre realnosti i igre sposobnosti. (AladrovićSlovaček, 2018.)

S druge strane, autor Stevanović (2003.) iznosi važnost didaktičkih igara jer se njima proširuje i bogati dječje znanje. Djeca takvim igrama mogu rješavati zadatke koje se bave životom, radom ljudi, životom biljaka i životinja, godišnjim dobima, prometnim znakovima i sl. Djeca u tim igrama nisu skroz slobodna jer slijede već unaprijed određena pravila, unaprijed određen slijed i sustav igre. Didaktičke igre zahtijevaju od djece veću koncentraciju pažnje, sposobnost samosvladavanja, zahtijevaju od djeteta da pamti sadržaj i pravila igre, da ih ponavlja, da aktivira svoje intelektualne sposobnosti i ulaže svoj napor u igru.

Brojni autori didaktičku igru dijele na različite načine. Bognar (1986) u svojoj knjizi *Igra u nastavi* dijeli didaktičke igre na:

1. Igre uloga koje su česte. Promatrajući dječju igru, možemo zapaziti da ulaze u likove iz svoje okoline, iz priča, igraju se mame i tate, trgovine, svatova, prijatelja i sl. Isto tako, često se igraju međuljudskih odnosa te se dijete osposbljava za sudjelovanje u analognim stvarnim situacijama.

2. Igre s pravilima – njihova osnovna karakteristika je postojanje pravila kojima se određuje tok igre. Pravila ne treba shvaćati jako ozbiljno zato što se ona mogu mijenjati s obzirom na dob i potrebe teme.

3. Konstruktorske igre razvijaju, osim fine motorike, maštu, kombinatoriku i stvaralačke sposobnosti. U igrama se uvijek koristi neki konkretan materijal koji dijete oblikuje na svoj način. Za razliku od igri s pravilima u kojima je natjecanje i pobjeda cilj igre, ovdje je to konačni produkt koji može imati i neku upotrebnu vrijednost.

Došen Dobud (2016.) tvrdi da bi se s didaktičkim igrama moglo zanijekati značenje igre. Iznosi da su one zapravo igri sličan zamišljeni vid ostvarenja odgojno-obrazovnih namjera. Ali i one mogu postati igrom, ako su ju djeca slobodnim djelovanjem i emocionalno doživjela kao ugodu igre.

Didaktičke igre su igre s pravilima koje je nužno poštovati da bismo postigli željeni cilj, a to je poučiti. Djeca kroz didaktičku igru dolaze do novih spoznaja te proširuju i obogaćuju svoje znanje. Tijekom igre djeca uče poštovati druge i njihova mišljenja. Didaktička igra razvija djetetov govor te kognitivne, socio emocionalne i psihomotorne aspekte razvoja. Prije početka igre, djecu treba usmjeriti na zadatak i cilj te kako se igra. Prilikom odabira igre, potrebno je obratiti pažnju na mogućnosti i interes djeteta te prilagoditi igru s obzirom na djetetove sposobnosti.

2.2. Jezične igre

Učenje putem igre je najjednostavnija i najprirodnije djetetova aktivnost. Spojem igre, kao prirodne dječje djelatnosti i jezika, kao jednoga od osnovnih sredstava sporazumijevanja u svijetu, omogućuje neopterećeno učenje i ovladavanje društvenim, a onda i jezičnim ulogama. Autorica Peti-Stantić (2009.) jezičnu igru određuje kao prostor u kojem se i odrasli i djeca

oslobađaju u vlastitom jeziku u kojem uživaju i intuitivno svladavaju pravila i stječu sposobnost postupiti u skladu s pravilima ili ih (svjesno) prekršiti.

Cilj jezičnih igara je da se dijete, ali i njegovi govorni organi pripreme za pravilan razvoj govornih vještina. Jezične igre se mogu provoditi individualno, ukoliko dijete ima poteškoća u govoru, ali se mogu koristiti i u skupini. Kod jezičnih igara karakteristično je što mogu imati pravila, ali to nije nužno. Iz tog razloga djeca ih sa zanimanjem provode jer one nisu strogo postavljene.

Djeca uz pomoć jezičnih igara razvijaju jezične kompetencije, a posebno komunikacijske kompetencije jer djeca igrajući uče, oponašajući svakodnevne situacije razvijaju jezične sposobnosti i tako razvijaju svijest o dobrom govorenju, pisanju, čitanju i razumijevanju. Zbog toga je važno u ranom učenju jezika djecu poučavati igrom kako bi jednostavnije i lakše naučila sadržaje koji su im teški i zahtjevni. (Aladrović Slovaček, 2019.)

Kada govorimo o podjeli jezičnih igara, one mogu biti različite. Prema Aladrović Slovaček (2018.) je možda najbolja podjela jezičnih igara s obzirom na sadržaj koji se u igri želi usvojiti ili ga se želi uvježbati, ponoviti i slično. Kada govorimo o konkretnom sadržaju kojim se uz pomoć igre želi bolje ovladati, razlikujemo igre za pojedine jezične djelatnosti, odnosno igre slušanja, govorenja, čitanja i pisanja. Igre se razlikuju s obzirom na uvježbavanje ili usvajanje određenih gramatičkih sadržaja: fonološke, morfološke i sintaktičke igre. Postoje i igre čiji je cilj obogaćivanje rječnika i razvoj mentalnog leksikona učenika, a nazivaju se leksičke igre. Igre čiji je cilj ovladavanje pojedinim pravopisnim pravilima (pisanje velikog i malog slova, bilježenje dijakritičkih znakova, bilježenje jata i interpunkcije) nazivamo pravopisnim igrama.

Jezične igre pomažu u razvoju govora, ali i u osposobljavanju djece s nedovoljno razvijenim govorom i artikulacijskim poremećajima. Pomažu u formiranju izgovora djeteta, obogaćuju djetetov vokabular i uče ih da se slobodno izražavaju. Jezične igre se mogu igrati pojedinačno ili u skupini te dijete može uspostaviti blizak emocionalni odnos sa suigračima. Prednost jezičnih igara je što se mogu igrati bilo gdje i bilo kada, dok se kupa, oblači, na putu u vrtić, u trgovini i sl., a nije potrebno trošiti novac. Ukoliko je za neku igru potreban rekvizit, u većini slučajeva se možemo poslužiti materijalima iz kućanstava.¹

<https://vrtici-du.hr/wp-content/uploads/2020/03/Jezi%C4%8Dne-igre.pdf>¹ (preuzeto: 7. 9. 2021.)

Jezične igre imaju veliku ulogu u govornom razvoju djece. Pomažu ovladavati različitim jezičnim sadržajima s kojima se djeca susreću. One se mogu provoditi pojedinačno ili u skupini. Jezične igre spadaju u skupinu igara s pravilima koja su podložna promjenama i zbog toga ih većina djece prihvaća zato što nisu strogo postavljene.

3. ULOGA VRTIĆA U JEZIČNOM RAZVOJU

Za mnogu današnju djecu možemo reći da su siromašna maštom i jezikom. Kod određenog broja predškolske djece je primjećeno da teško izriču potpunu rečenicu ili da neispravno govore. Stručni kadrovi u vrtićima i školama se žale na sve veći broj djece s govornim poteškoćama, na nedovoljno razvijen, nerazumljiv i „loš“ govor djece. Tu činjenicu potkrepljuje istraživanje koje pokazuje da se kod gotovo svakog četvrtog djeteta mogu uvidjeti poremećaji u govoru ili komunikaciji. Veliki problem današnjice su obitelji koje ne odvajaju vrijeme za razgovor s djecom zbog ubrzanog načina života, a razgovor s djecom je neophodan za razvoj govora. Odgovornost zbog ovog problema se ne može prebaciti samo na obitelj zato što puno djece u vrtićima i u školama provodi većinu svojeg dana. Poticanje govornog razvoja ne možemo i ne smijemo ograničiti zato što se komunikacija s djecom odvija uvijek kada smo s djecom. Roditelji, odgojitelj, učitelji uvijek propituju svoje postupke i odluke, u ovom slučaju bi trebali propitati svoj govor, govor koji je uzor djeci i tek onda donositi zaključke o govoru djece. (Velički, 2008.)

Djeci u vrtiću ili u školi je potrebno osigurati „prostor za govor“ gdje se dijete treba osjećati voljeno i prihvaćeno kako bi se moglo pozitivno razvijati u svakom segmentu razvoja, pa tako i u razvoju govora. Odgojitelj i učitelji moraju osigurati djetetu priliku za govor i razgovor, na standardnom jeziku ili dijalektu, ekstrovertirano ili introvertirano, glasno ili tiho. (Velički, 2008.)

Roditelji, odgojitelji i učitelji moraju biti aktivni slušatelji i sudionici u razgovorima koje vode s djecom. Potrebno je slijediti djetetovo vodstvo u razgovorima, postavljajući mu otvorena pitanja (Reci mi nešto o tome.). Ukoliko dijete ima problema sa izgovorom određenih glasova, potrebno mu je pružiti dobar i ispravan uzor riječi s glasovima koje krivo artikulira, a da ne ponavlja za vama. Djecu treba poticati na razgovor o svakodnevnim zbivanjima kako bi shvatilo koliko ljudi pričaju o raznim situacijama. Djetetu je potrebno pružiti dobre govorno-jezične uzore, pomoću poticajnih i pohvalnih komentara te atmosferu punu povjerenja, ljubavi i razumijevanja (Apel i Masterson, 2004.)

Dobra komunikacija odgojitelja i djeteta temelji se na stvaranju socio-emocionalne veze, a ona se razvija svakodnevno kroz zajedničke aktivnosti. Odgojitelj odgovarajućim govornim izrazom omogućuje djetetu da postupno razumije govor odgojitelja i u interakciji i u komunikaciji s njim. Kako bi odgojitelj uspostavio verbalnu komunikaciju s djetetom i razumio njegov govor o predmetima i aktivnostima koje se ne oslanjaju na neposredni kontekst, odgojitelj organizira različite situacije i kreira različite aktivnosti (razgledavanje slikovnica, jezične igre, dramatizacija i scenske lutke). Jako je bitno da odgojitelj takve situacije koristi kako bi izazvao spontani govor djeteta. (Petrović-Sočo, 1997.)

Odgojitelj treba omogućiti djetetu poticajno okruženje za sve aspekte njegovog razvoja, pa tako i za govor. Poticajno okruženje za govor djetetu omogućava da govori u malim skupinama, u paru, ali i pred cijelom skupinom te ih je potrebno okružiti kvalitetnim sadržajem i omogućiti im slušanjem kvalitetnog govora. Dijete uči govor na temelju sadržaja koje mu odgojitelj prezentira te im se raduje i smatra ih važnim. Odgojitelji moraju biti svjesni da stvaranje kvalitetnih preduvjeta, odnosno, potreba za adekvatnu organizaciju odgojno-obrazovnog konteksta u kojem se zadovoljavaju sve dječje potrebe su preduvjet za kvalitetan razvoj govora. (Velički, 2009:85)

Szaton (2005) u *Kurikulumu za jaslice* ističe da svakodnevne rutine kao što su npr. mijenjanje pelena, vrijeme jela dobre prilike za razvijanje govornih vještina. Mijenjanje pelena je svakodnevna rutina u vrtiću i prikladna je na komunikaciju u četiri oka jer je odgojitelj usredotočen na samo jedno dijete.

Prema Szatonu (2005.) odgojitelj svojim ponašanjem može pomoći djetetu u razvoju govora, na sljedeće načine:

- Odgojitelj treba biti uzor u pravilnom govorenju.
- Odgojitelj uvijek treba odgovoriti na dječja pitanja.
- Odgojitelj treba prilagoditi svoj govor kako bi ga djeca razumjela.
- Odgojitelj se ne treba oslanjati na medije u učenju jezika jer „živu riječ“ ne može ništa zamijeniti.

Odgojitelj, uz obitelj ima značajnu ulogu u govornom razvoju djeteta. Mnogo djece, većinu svojega dana provede u vrtiću, s odgojiteljem i iz tog razloga je bitno da bude govorni uzor djetetu, pružajući mu kvalitetan govor. Važno je da se svakom djetetu pristupa kao pojedincu i omogućiti mu se kvalitetan jezični sadržaj.

4. ISTRAŽIVANJE

U svrhu pisanja završnog rada provedena su dva istraživanja. Jedno istraživanje su ispunjavali odgojitelji, a drugo roditelji predškolske djece. U nastavku će biti prikazani opis uzoraka, opis instrumenata istraživanja, ciljevi, hipoteze te rezultati oba istraživanja.

4.1. Opis uzorka

Prvo istraživanje je provedeno među odgojiteljima putem anonimne internetske ankete. Dobiveni rezultati korišteni su samo u svrhu pisanja ovog završnog rada. U istraživanju je sudjelovalo 30 odgojitelja iz cijele Hrvatske od toga je njih 56,7 % odgovorilo da jako voli svoj posao i ocijenilo ga ocjenom 5, a njih 43,3 % je odgovorilo da voli svoj posao i ocijenilo ga ocjenom 4. Od svih ispitanih, njih 3,3 % ima drugo akademsko zvanje (doktor znanosti), 6,7 % SSS, 20,0 % VSS, te najviše njih VŠS, 70,0 %. S obzirom na godine radnog staža, njih 13,3 % s radnim stažem od 0 do 5 godina, 3,3 % s radnim stažem od 6 do 10 godina, 46,7 % sa stažem od 11 do 20 godina, 26,7 % sa stažem od 21 do 30 godina, 6,7 % sa stažem od 31 do 40 godina, te njih 3,3 % s radnim stažem od 41 i više godina. Većina odgojitelja, njih 82,3 % radi u Velikoj Gorici, 10,0 % ispitanika živi u Zagrebu, a njih 3,3 % u Konavlima.

U drugom istraživanju su sudjelovalo 32 roditelja predškolske i vrtićke djece iz cijele Hrvatske, od toga 81,3 % majki i 18,8 % očeva. S obzirom na stručnu spremu, najviše ispitanika, njih 3,3 % ima drugo akademsko zvanje (doktor znanosti), 6,3 % VSS, 31,3 % VŠS, te najviše njih SSS, 59,4 %. Većina ispitanika, njih 37,5 % radi u Zagrebu, 31,3 % u Velikoj Gorici, 15,6 % u Jastrebarskom, 3,1 % u Splitu, 3,1 % u Petrinji, 3,1 % u Slatini, 3,1 % u Karlovcu, te njih 3,1 % u Labinu. Dob ispitanika proteže se od 25 do 45 godina starosti. Najviše ispitanika ima 35 godina, njih 12,5 %, a prosječna dob ispitanika je 34 godine.

4.2. Opis instrumenata istraživanja

U prvom istraživanju rezultati su prikupljeni anonimnom internetskom anketom koja je bila sastavljena od 13 pitanja. Od toga je 9 pitanja sastavljeno s već ponuđenim odgovorom, a 3 pitanja sa samostalnim odgovorom. Pitanja su bila vezana uz sociodemografske karakteristike: spol, stručnu spremu, godine radnog staža, mjesto gdje rade i koliko vole svoj

posao na skali od 1 do 5. Također, uz osnovna pitanja, drugi dio se bavio pitanjima o korištenju jezičnih igara u skupini. Zanimalo me koliko često odgojitelji koriste jezične igre u radu i što misle jesu li jezične igre neophodne za rad s djecom. Postavljeno im je bilo također i pitanje savjetuju li roditelje da koriste jezične igre kod kuće. Zanimalo me jednako tako i primjećuju li napredak kod djece u razvoju govora nakon provođenja jezičnih igara. Iako se jezične aktivnosti mogu koristiti u puno aktivnosti koje nisu isključivo vezane za jezik, zanimalo me koriste li ih odgojitelj uopće u sklopu drugih aktivnosti te smatraju li da jezične igre potiču dječju kreativnost te ako misle da je to tako, zamolila sam ih da napišu na koji način. Za kraj sam ostavila mjesto kako bi svaki odgojitelj napisao tri jezične igre koje koristi u svojoj skupini.

Drugo istraživanje je provedeno među roditeljima predškolske djece cijele Hrvatske, a rezultati istraživanja upotrebljeni su isključivo za pisanje ovog završnog rada. U istraživanju je sudjelovalo 32 ispitanika. Rezultati su prikupljeni anonimnom interenetskom anketom koja je sastavljena od 9 pitanja. Od toga je 6 pitanja već ponuđenog odgovora, a 3 pitanja sa samostalnim odgovorom. Pitanja su bila vezana uz sociodemografske karakteristike: spol, stručnu spremu i mjesto gdje rade ispitanici. Uz osnovna pitanja, zanimalo me znaju li ispitanici što su jezične igre u hrvatskom jeziku te koriste li ih s djecom kod kuće. S obzirom na prvo istraživanje, u ovoj anketi je postavljeno slično pitanje kao i u prethodnoj, jesu li roditelji upućeni u korištenje jezičnih igara od strane odgojitelja s njihovom djecom. Postavljeno je i pitanje, onim roditeljima koji koriste jezične igre i koji su upoznati s radom odgojitelja njihove djece, primjećuju li napredak u razvoju govora kod djece. U zadnjem pitanju je ispitano jesu li ispitanikovi roditelji koristili jezične igre u njihovom djetinjstvu.

4.3. Ciljevi istraživanja

Cilj istraživanja je bio prikazati pomažu li jezične igre u razvoju govora djece rane i predškolske dobi. U skladu s ciljem istraživanja postavljeni su sljedeći problemi:

1. Ispitati stavove odgojitelja o primjeni jezičnih igara djece vrtićke i predškolske dobi.
2. Ispitati stavove roditelja o primjeni jezičnih igara u obiteljskom okruženju.
3. Ispitati postoje li statističke razlike u stavovima odgojitelja s obzirom na zadovoljstvo poslom, stručnu spremu, godine radnog staža te mjesta rada.
4. Ispitati postoje li statističke razlike u stavovima roditelja s obzirom na dob, stručnu spremu te mjesto rada.

4.4. Hipoteze istraživanja

1. Očekuje se pozitivan stav odgojitelja o primjeni jezičnih igara djece vrtićke i predškolske dobi
2. Očekuje se pozitivan stav o primjeni jezičnih igara u obiteljskom okruženju
3. Očekuje se da postoje statističke razlike u stavovima odgojitelja s obzirom na zadovoljstvo poslom, stručnu spremu, godine radnog staža te mjesta rada.
4. Očekuje se da postoje statističke razlike u stavovima roditelja s obzirom na dob, stručnu spremu te mjesto rada.

4.5. Rezultati

Prvi postavljeni cilj istraživanja je bio ispitati stavove odgojitelja o primjeni jezičnih igara s djecom vrtićke i predškolske dobi. Odgojiteljima su bila postavljena pitanja koja se odnose na njihov stav o primjeni jezičnih igara, a u tablicama su vidljivi rezultati.

Prvo postavljeno pitanje od primjeni jezičnih igara s djecom predškolske dobi je bilo „Koliko često koristite jezične igre s djecom u skupini?“. Iz tablice je vidljivo da 56,7 % odgojitelja koristi jezične igre svaki tjedan, njih 23,3 % svaki dan, te njih 13,3 % jednom u dva tjedna.

Tablica 3. Koliko često odgojitelji provode jezične igre s djecom u vrtićima

KOLIKO ČESTO PROVODE JEZIČNE IGRE	POSTOTAK
Svaki dan	23,3 %
Svaki tjedan	56,7 %
Jednom u dva tjedna	13,3 %
Jednom mjesečno	0,0 %
Dva puta godišnje	0,0 %
Jednom godišnje	0,0 %
Nikada	0,0 %

Na pitanje „Mislite li da su jezične igre neophodne za razvoj djetetova govora?“ 100 % ispitanika je odgovorilo potvrdno na ovo pitanje, što je bilo i za očekivati.

Iduće pitanje je glasilo „Savjetujete li roditeljima provođenje jezičnih igara kod kuće?“ Iz tablice je vidljivo da čak 53,3 % odgojitelja savjetuje roditeljima provođenje jezičnih igara kod kuće, njih 36,7 % ponekad savjetuje, a njih 10,0 % nikada ne savjetuje roditeljima provođenje jezičnih igara kod kuće.

Tablica 4. Savjetuju li odgojitelji provođenje jezičnih igara roditeljima

SAVJETUJU LI PROVOĐENJE JEZIČNIH IGARA RODITELJIMA KOD KUĆE	POSTOTAK
Da, savjetujem	53,3 %
Ne savjetujem	10,0 %
Ponekad savjetujem	36,7 %

Na pitanje „Primjećujete li napredak djece provođenjem jezičnih igara u skupini?“, većina odgojitelja, njih 96,7 % je odgovorilo da primjećuje napredak, a samo njih 3,3 % ne obraća pažnju na napredak djece. Nitko od ispitanika nije odgovorio da ne primjećuje nikakav napredak provođenjem jezičnih igara.

Tablica 5. Primjećujete li napredak u razvoju govora djece provođenjem jezičnih igara

PRIMJEĆUJU LI NAPREDAK DJECE PROVOĐENJEM JEZIČNIH IGARA U SKUPINI	POSTOTAK
Da, primjećujem napredak	96,7 %
Ne primjećujem	0,0 %
Ne obraćam pažnju	3,3 %

Na pitanje „Primjenjujete li jezične igre u sklopu nekih drugih aktivnosti (glazbene aktivnosti, likovne aktivnosti...)?“ većina ispitanika, njih 76,7 % je odgovorilo da ponekad

primjenjuju jezične igre u sklopu nekih drugih aktivnosti ako smatraju da je korisno, njih 23,3 % stalno primjenjuje jezične igre u sklopu drugih aktivnosti. Nitko od ispitanika nije odgovorio negativno.

Tablica 6. Primjenjujete li jezične igre u sklopu nekih drugih aktivnosti

PRIMJENJUJU LI JEZIČNE IGRE U SKLOPU NEKIH DRUGIH AKTIVNOSTI	POSTOTAK
Da, stalno	23,3 %
Ne, mislim da se treba raditi samo jedna aktivnost	0,0 %
Ponekad, ako mislim da je korisno	76,7 %

Zadnje pitanje ponuđenog odgovora je glasilo „Mislite li da jezične igre potiču djecu na kreativnost?“. Većina ispitanika, čak 80 % je odgovorila potvrdno, te njih 20 % smatra da ponekad jezične igre potiču djecu na kreativnost.

Tablica 7. Mislite li da jezične igre potiču djecu na kreativnost

JEZIČNE IGRE - KREATIVNOST	POSTOTAK
Da	80,0 %
Ne	0,0 %
Ponekad	20,0 %

Nastavno na pitanje „Mislite li da jezične igre potiču djecu na kreativnost?“, zamolila sam ispitanike da napišu na koji način jezične igre potiču kreativnost kod djece. Kao primjere najviše su navodili igru rime (pisanje pjesmica u rimi, sami stvaraju rimu), stvaranje novih jezičnih igara, igre ponavljanja, igre riječima, novih spoznaja i dimenzija dječje igre. Također, navedeno je da jezične igre pobuđuju likovno stvaralaštvo i imaginaciju kod djece.

U posljednjem pitanju, prvog istraživanja, ispitanike sam za molila da napišu tri jezične igre koje najčešće koriste u skupini. Ovdje bih izdvojila neke igre koje su se najčešće spominjale, a to su *Na slovo, na slovo, Pokvareni telefon, Uhvati glas i Leti leti*. Na slovo, na slovo je jezična igra koja pomaže djecu da prepoznaju početni glas/slovo i korisna je za

vježbanje koncentriranog slušanja. Igra se tako da odgojitelj zajedno s djecom odabere jedno slovo/glas abecede. Potom djeca dižući ruku govore riječi koje započinju tim slovom. Pokvareni telefon je poznata jezična igra koja pomaže djeci u razgovijetnom izgovaranju riječi, također potiče djecu na logičko zaključivanje i vježbanje koncentracije, a igra se tako da djeca sjednu u krug jedno pokraj drugoga. Prvo dijete odabere riječ koju će šapnuti susjedu pokraj sebe i tako do zadnjeg djeteta. Cilj igre je odšaptati riječ što tiše, a što razgovjetnije tako da ne dođe do „pokvarenog telefona“. Leti leti je jezična igra kojoj je cilj da dijete potakne poticanje u vježbanje slušne osviještenosti. Voditelj/odgojitelj govori djeci da trebaju prstima lupkati po stolu i ponavljati za njim „...leti, leti...“ Na kraju rečenice izgovara se neki predmet, biće, životinja ili slično. Ako izgovoreni predmet, biće, životinja leti, prsti ostaju podignuti u zraku, a ako ne leti prsti ostaju na stolu.

S obzirom na prvi postavljeni cilj kojemu je svrha ispitati stavove odgojitelja o primjeni jezičnih igara s djecom vrtičke i predškolske djece proizašla je hipoteza kojom se očekuje pozitivan stav odgojitelja o primjeni jezičnih igara djece vrtičke i predškolske dobi. Hipoteza je potvrđena jer je vidljivo da u svim postavljenim pitanjima većina odgojitelja barem jednom tjednom ili svaki dan koristi jezične igre u radu s djecom, smatraju da jezične igre potiču djecu na kreativnost, te savjetuju roditeljima provođenje igara u obiteljskom okruženju. Također, iz istraživanja je vidljivo da skoro svi odgojitelji primjećuju napredak djece, primjenjuju ih u sklopu drugih aktivnosti i smatraju da jezične igre potiču djecu na kreativnost.

Drugi postavljeni cilj je bio ispitati stavove roditelja o primjeni jezičnih igara u obiteljskom okruženju. Roditeljima su bila postavljena pitanja kojima saznajemo znaju li što su jezične igre, primjenjuju li ih u obiteljskom okruženju, znaju li, koriste li odgojitelji njihove djece jezične igre te savjetuju li ih o korisnosti jezičnih igara u govornom razvoju djece i jesu li njihovi roditelji koristili jezične igre u djetinjstvu.

U drugom istraživanju, prvo postavljeno pitanje o primjeni jezičnih igara u obiteljskom okruženju je bilo „Znate li što su jezične igre u hrvatskom jeziku?“. Iz tablice je vidljivo da većina roditelja, njih 81,3 % zna što su jezične igre, a njih 18,3 % je odgovorilo da ne zna što su jezične igre u hrvatskom jeziku.

Tablica 8. Znate li što su jezične igre u hrvatskom jeziku

ZNAJU LI RODITELJI ŠTO SU JEZIČNE IGRE U HRVATSKOM JEZIKU	POSTOTAK
Da	81,3 %
Ne	18,8 %

Iz pitanja „Koristite li jezične igre s djecom kod kuće? Ako da, koje? Ako ne, zašto ne?“, vidljivo je da većina roditelja primjenjuje jezične igre s djecom. Navedeno je puno zanimljivih i kreativnih igara, a najviše su spominjane pjesmice, brojalice, imenovanje predmeta, igre suprotnosti i rime, te igru leti, leti. S druge strane, manjina roditelja ne koristi i ne zna što su jezične igre ili nemaju vremena za provođenje jezičnih igara u obiteljskom okruženju.

Ispitanicima je bilo postavljeno pitanje „Znate li, koriste li odgojitelji Vaše djece jezične igre u skupini?“, istraživanje pokazuje očekivane rezultate, a to je da

56,3 % roditelja je upućeno u korištenje jezičnih igara od strane odgojitelja, njih 40,6 % nije informirano o tome, a tek 3,1 % ispitanika znaju da odgojitelji ne koriste jezične igre u radu s njihovom djecom.

Tablica 9. Znate li, koriste li odgojitelji jezične igre u radu s Vašom djecom

ZNAJU LI RODITELJI, KORISTE LI ODGOJITELJI JEZIČNE IGRE U SKUPINI	POSTOTAK
Da, stalno ih koriste	56,3 %
Ne koriste	3,1 %
Ne znam, nisam informiran o tome	40,6 %

Iz pitanja „Primjećujete li napredak u razvoju govora svojega djeteta (zbog provođenja jezičnih igara)?“, većina roditelja, njih 81,3 % primjećuje napredak, dok njih 9,4 % ne primjećuje nikakav napredak, najvjerojatnije zato što ih i ne koriste, te njih 9,4 % primjećujem mali napredak u razvoju govora.

Tablica 10. Primjećujete li napredak u razvoju govora

RAZVOJ GOVORA	POSTOTAK
Da, napredak je vidljiv	81,3 %
Ne vidim nikakav napredak	9,4 %
Vidim mali napredak	9,4 %

Zadnje pitanje ankete je bilo „Jesu li Vaši roditelji koristili neki oblik jezičnih igara s Vama u predškolskoj dobi?“, većina ispitanika, čak njih 71,9 % je odgovorilo da se ne sjeća jesu li njihovi roditelji provodili jezične igre s njima u djetinjstvu, njih 25,0 % odgovara da njihovi roditelji nisu koristile jezične igre, a samo 3,1 % ispitanika je koristilo jezične igre u svojoj predškolskoj dobi.

Tablica 11. Jesu li Vaši roditelji koristili neki oblik jezičnih igara s Vama u predškolskoj dobi

JESU LI RODITELJI ISPITANIK A KORISTILI JEZIČNE IGRE	POSTOTAK
Da, stalno	3,1 %
Ne, nikada	25,0 %
Ne sjećam se	71,9 %

Iz drugog postavljenog cilja kojemu je svrha bila ispitati stavove roditelja o primjeni jezičnih igara u obiteljskom okruženju. Iz tog cilja, proizašla je hipoteza koja potvrđuje pozitivan stav roditelja o primjeni jezičnih igara. Iz tablica je vidljivo da velika većina roditelja zna što su jezične igre i koriste ih u obiteljskom okruženju te su naveli i zanimljive primjere igara. Također, potvrđuje se i dobra komunikacija između roditelja i odgojitelja, a vidljiva je jer većina roditelja zna da odgojitelja koriste jezične igre u radu s djecom i većina roditelja primjećuje napredak u govornom razvoju djeteta zbog provođenja igara. Zadnje pitanje istraživanja nije u skladu s hipotezom, ali to možemo objasniti manjom edukacijom u prošlosti ili jednostavno ne sjećanju ispitanika.

Treći postavljeni cilj je bio ispitati postoje li statističke razlike u stavovima odgojitelja s obzirom na zadovoljstvo poslom, stručnu spremu, godine radnog staža te mjesta rada.

Istraživanje pokazuje da se razlike u stavovima odgojitelja razlikuju s obzirom na stručnu spremu. Vidljivo je da odgojitelji s VŠS-om najviše koriste jezične igre, dok odgojitelji sa SSS-om u manjoj mjeri koriste, ali to je i očekivano s obzirom na stupanj obrazovanja. Što se tiče zadovoljstva o poslu, godine radnog staža i mjesta stanovanja nema značajnih statističkih razlika. Hipoteza nije potvrđena jer nema značajnih statističkih razlika među odgojiteljima, ali to možemo potkrijepiti činjenicom da je u istraživanju sudjelovalo malo ispitanika.

Četvrti postavljeni cilj je bio ispitati postoje li statističke razlike u stavovima roditelja s obzirom na dob, stručnu spremu te mjesto rada. Istraživanje je pokazalo da nema značajnih statističkih razlika u stavovima roditelja s obzirom na dob, stručnu spremu i mjesto rada ispitanika. Vidljivo je da je prosječna dob ispitanika 34 godine, većina ispitanika ima SSS i živi u Velikoj Gorici. U zadnjem postavljenom cilju, hipoteza nije potvrđena, najvjerojatnije zbog malog broja ispitanika i istog grada u kojem ispitanici rade, iz tog razloga ni ne postoje statističke razlike.

5. RASPRAVA I ZAKLJUČAK

U provedenom istraživanju, temeljni cilj je bio prikazati pomažu li jezične igre u razvoju govora djece rane i predškolske dobi. Provedena su dva istraživanja, u prvom istraživanju su sudjelovali odgojitelji, a u drugom roditelji vrtičke i predškolske djece. Dobiveni rezultati su u skladu s očekivanim te se potvrđuje pretpostavka o pozitivnom stavu roditelja i odgojitelja o primjeni jezičnih igara. Većina odgojitelja provodi jezične igre svaki tjedan ili svaki dan te primjećuje govorni razvoj djece. Roditelji, također imaju pozitivan stav o primjeni jezičnih igara te ih velika većina primjenjuje u obiteljskom okruženju. Hipoteza koje se odnosi na statističke razlike u stavovima odgojitelja s obzirom na zadovoljstvo poslom, stručnom spremom, godinama radnog staža te mjesta rada je djelomično potvrđena jer je vidljivo da odgojitelji s VŠS-om češće koriste jezične igre, dok odgojitelji sa SSS-om manje koriste. Pretpostavka o statističkim razlikama u stavovima roditelja s obzirom na dob, stručnu spremu te mjesto rada nije potvrđena jer nisu vidljive značajne statističke razlike, vjerojatno zbog malog broja ispitanika. Iako nisu potvrđene sve hipoteze, istraživanje prikazuje pozitivne stavove o primjeni jezičnih igara kao dobro i zanimljivo sredstvo u govornom razvoju djece.

Djeca kroz igru uče i na taj način im možemo približiti nove sadržaje. Tijekom igre dijete testira svoje mogućnosti, usavršava postojeće i svakom novom igrom uči nove. Učiti igrajući se znači učiti nesvjesno, što olakšava usvajanje novih znanja, osobito ako je riječ o sadržajima koji su djeci nezanimljivi i apstraktni. (Pavličević-Franić, 2011.) Djeca se u igri oslobađaju i dolaze do novih spoznaja. Veliku ulogu u jezičnom razvoju imaju odgojitelji koji moraju djeci pružiti kvalitetan jezični sadržaj. Odgojitelji sa svojim iskustvom, vještinama, znanjem i razumijevanjem, djeci trebaju biti govorni uzor pružajući djetetu kvalitetan govor.

6. POPIS LITERATURE

1. Aladrović Slovaček, Katarina (2018). Kreativne jezične igre. Zagreb: Alfa d.d
2. Aladrović Slovaček, Katarina (2019). Od usvajanja do učenja hrvatskog jezika. Zagreb: Alfa d.d.
3. Apel, Kenn i Masterson, Julie (2004). Jezik i govor od rođenja do 6. godine – Od glasanja i prvih riječi do početne pismenosti – potpuni vodič za roditelje i odgojitelje. prilagodila: Ilona Posokhova, Lekenik: Ostvarenje d.o.o.
4. Bognar, L. (1986). Igra u nastavi na početku školovanja. Zagreb: Školska knjiga.
5. Došen Dobud, Anka (2016). Dijete – istraživač i stvaralac. Zagreb: Alineja
6. Findak, V. (1999). Metodika tjelesne i zdravstvene kulture. Zagreb: Školska knjiga
7. <https://vrtici-du.hr/wp-content/uploads/2020/03/Jezi%C4%8Dne-igre.pdf>
8. Katehetski Šego, Jasna (2009). Utjecaj okoline na govorno – komunikacijsku kompetenciju djece; Jezične igre kao poticaj dječjem govornom razvoju, u: GOVOR, vol. 26, no. 2, str. 119-149
9. Pavličević-Franić, Dunja (2011). Jezikopisnice: Rasprave o usvajanju, učenju i poučavanju hrvatskoga jezika u ranojezičnom diskursu. Zagreb: Alfa d.d.
10. Peti-Stantić, Anita i Velički, Vladimira (2008). Jezične igre za velike i male. Zagreb: Alfa d.d.
11. Petrović-Sočo, Biserka (1997). Dijete, odgajatelj i slikovnica. Zagreb: Alineja
12. Rajić, S. i B. Petrović-Sočo, "Dječji doživljaj igre u predškolskoj i ranoj školskoj dobi", *Školski vjesnik*, vol.64, br. 4, str. 603-620, 2015.
13. Starc, Branka, Čudina Obradović, Mira, Pleša, Ana, Profaca, Bruna, Letica, Marija (2004). Osobine i psihološki uvjeti razvoja djeteta predškolske dobi – Priručnik za odgojitelje, roditelje i sve koji odgajaju djecu predškolske dob. Zagreb: Golden marketing – Tehnička knjiga
14. Stevanović, M. (2003). Predškolska pedagogija. Rijeka: Andromeda.
15. Stokes Szanton, E. (2005). Kurikulum za jaslice. Razvojno-primjereni program za djecu od 0 do 3 godine. Zagreb: Pučko otvoreno učilište Korak po korak.

16. Vasta, R., Haith, M. M. i Miller, S. A. (1998). Dječja psihologija. Jastrebarsko: Naklada Slap.
17. Velički, Vladimira (2009). Poticanje govora u kontekstu zadovoljenja dječjih potreba, u: Metodika: časopis za teoriju i praksu metodika u predškolskom odgoju, školskoj i visokoškolskoj izbrazbi, vol. 10, no. 18, str. 80-91
18. Vulić, M. (2020). *Jezične igre kao poticaj za razvoj govora kod djece vrtićke i predškolske dobi* (Završni rad). Preuzeto: 4. 9. 2021.

Izjava o izvornosti završnog rada

Izjavljujem da je moj završni rad rezultat mojega rada te da se u izradi istoga nisam koristila drugim izvorima osim onih koji su u njemu navedeni.

(vlastoručni potpis studenta)